

16.10.2018

Valtioneuvoston hankeikkunan ministeriöiden yhdyshenkilöryhmä

Aika ja paikka 20.9.2018 klo 12.00-14.00, OKM, Meritullinkatu 10, nh Louhi

Osallistujat
Luostarinen Selja, VNK (pj)
Asp Kristiina, UM
Brander Mari-Kaisa, VNK (läsnä kohdat 1-2)
Brandt Piikkuniina, VNK (läsnä kohdat 1-2)
Haapiainen Raija, TEM
Hyvärinen Liisa, VNK
Kiviharju Roni, YM (läsnä kohdat 1-2)
Kuittinen Pekka, VNK (läsnä kohdat 1-2)
Laurila Päivi, VNK (Skype)
Luostarinen Jaana, OKM (läsnä kohdat 1-2)
Metsärinta-Lehmusvaara Suvi, VM (läsnä kohdat 1-4)
Ojanlatva Anja, LVM
Pekkala Pekka, VNK (läsnä kohdat 1-3)
Salminen Oili, OM
Siljamäki Anna, MMM
Soukkio Tuomo, VNK (siht.)

ASIALISTA

1) Kokouksen avaus

Yhdyshenkilöryhmän puheenjohtaja Selja Luostarinen avasi kokouksen ja käytiin asialista läpi.

2) Hanketieto verkossa

Valtioneuvoston viestinnän näkemyksiä hankeviestinnästä (Mari-Kaisa Brander ja Pekka Pekkala, VNK)

Viestintäpäällikkö Mari-Kaisa Brander valtioneuvoston viestintäosastolta on ottanut hankeviestinnän seuraamisesta vastuuta vasta viime keväästä lähtien. Toimittajat ovat olleet hyvin kiinnostuneita Hankeikkunasta ja olleet aktiivisesti yhteydessä VN:n viestintään.

Mari-Kaisa korosti Hankeikkunan **roolia välineenä tarjota tietoa valtioneuvoston työstä VN:n ulkopuolelle**. Tiedon **ajantasaisuuteen** sekä **hankkeiden otsikoinnin selkeyteen** on kiinnitettävä huomiota. Hankkeiden ja niiden asiakirjojen kohdalla on osattava tuoda oleellinen esiin. Hankkeiden **ruotsinkieliset tiedot** ovat myös usein vajaita.

Kristiina Asp (UM) tiedusteli, miten ruotsin kielen käyttö saataisiin paremmin mukaan ja hanketietojen käännätysprosessi sujuvaksi. Tietojen käännättäminen riippuu nyt jokaisen hankepäivittäjän omasta aktiivisuudesta. Puheenjohtaja totesi, että kääntäjien työn helpottaminen on ollut esillä Hankeikkunan kehityksessä: tällä hetkellä samoja tietoja käännätetään erikseen niin Hankeikkunaa kuin hankkeen omia verkkosivuja varten yms. Tämä asia liittyy myös Hankeikkunan viestinnällisyyden kehittämiseen.

Pekka Kuittisen mukaan otsikko- ja yhteyshenkilökentissä ruotsin käyttö voitaisiin muuttaa pakolliseksi. Lisäksi julkisilla verkkosivuilla pitäisi päästä suoraan hanketietoihin ko. kielen kohdalta. Pilkkuniina Brandtin (VNK) mukaan sivuston sisältönäkymän säilyminen kieltä vaihdettaessa on olemassa ja olisi hyvä ottaa käyttöön. Muutos ei vaadi paljoa työtä.

Jaana Luostarinen (OKM) totesi, että Hankeikkunaan tarvittaisiin julkisen hanketiedon esikatselunäkymä, jonka avulla hanketta päivittävä virkamies voisi työskennellessään helposti tarkistaa, miltä hanketiedot näyttävät verkossa VN:n ulkopuoliselle käyttäjälle.

Lopuksi Mari-Kaisa muistutti, että hankkeiden **markkinointia** tulisi lisätä: tulisi etsiä kanavia (esim. Twitter), joiden kautta hanketietoa voitaisiin levittää laajemman yleisön tietoon. Pekka Pekkala (VNK) totesi, että reitit, joiden kautta käyttäjä tulee hanketietosivuille, ovat tärkeitä kuin myös tieto siitä, miten hän löytää lisää tietoa ko. tai vastaavista hankkeista.

Hankeikkunan julkinen palvelu ml. hakuominaisuudet (Pilkkuniina Brandt, VNK)

Pilkkuniina Brandt kertoi hanketiedosta verkkosivuilla. Hankeikkunassa julkaistaviksi määritellyt julkiset hanketiedot siirtyvät sellaisenaan Hankeikkunan avoimeen rajapintaan osoitteessa api.hankeikkuna.fi, josta YJA käy ne lukemassa ja tuo tiedot ministeriöiden verkkosivustojen hankenäkymiin, kuten valtioneuvosto.fi/hankeet – sivustolle. YJA tullaan päivittämään viikon 39 alussa ja uusi versio on nähtävissä tiistaina 25.9.2018.

YJA-palvelua **kehitetään jatkuvasti**, ja tulevia tavoitteita sen osalta on mm. käytettävyyden ja saavutettavuuden edistäminen, koontinäkyminen tuottaminen ja tietosisällön laadun parantaminen. Toistaiseksi Hankeikkunan julkisessa palvelussa on tarjolla vain hankehaku muutamilla perustiedoilla ja hankkeiden listaus. Seuraavaksi voitaisiin harkita **hankkeiden hakuja aihekokonaisuuksittain**, esim. ”kuinka paljon valtioneuvostossa on luonto- tai digitalisaatio-aiheisia hankkeita käynnissä”. Mikäli tällaista toiminnallisuutta tahdotaan edistää, hanketietojen tarjoamisessa on keskityttävä Hankeikkunan tietosisällön kattavuuteen, laadun parantamiseen sekä metatietojen paikkansa pitävyyteen ja laatuun (mm. asiasanojen ja teemojen käyttöön). Tällä hetkellä vaikuttaa siltä, että Hankeikkunan kaikkia toiminnallisuuksia ei ole hyödynnetty.

Verkkosivustojen kävijäseuranta voisi olla myös kiinnostavaa tietoa, joten Pilkku tiedusteli olisiko esim. kuukausittainen raportti kävijämäärien perusteella suosituimmista hankkeista hyvä ratkaisu? Yhdyshenkilöryhmän jäsenet pitivät ehdotusta kannatettavana. Ennen kaikkea jatkuva kehittäminen edellyttää verkkosivujen, Hankeikkunapalvelun, hanketiedon sisällöllisen kehittämisen ja hankeviestinnän yhteistyön koordinoitua.

Pilkun esityksen toinen osuus käsitteli **valtioneuvosto.fi:n ja ministeriöiden verkkopalveluiden saavutettavuuden edistämistä** erityisesti hanketiedon saavutettavuuden näkökulmasta. Taustalla on EU:n saavutettavuusdirektiivi vuodelta 2016 ja VM:ssä valmisteilla oleva kansallinen lainsäädäntö. Saavutettavuus edistää yhdenvertaisuutta, ja täten verkkosivujen ja mobiilisovellusten sekä niiden sisältöjen on oltava saatavilla, ymmärrettäviä ja käytettävissä.

Saavutettavuus voidaan jakaa **tekniseen ja sisällölliseen eli kognitiiviseen saavutettavuuteen**. Tekninen saavutettavuus on mitattavissa, mutta sisällöllisen saavutettavuuden mittaaminen on vaikeampaa: miten mitata sisällön ymmärrettävyyttä ja käytettävyyttä. Saavutettavuutta voidaan parantaa mm. käyttämällä selkeää yleiskieltä ja tekemällä tekstisisällöstä helposti silmäiltävää.

Saavutettavuusvaatimukset tulevat voimaan vaiheittain: 23.9.2018 jälkeen julkaistujen verkkosivustojen pitää olla vaatimusten mukaisia 23.9.2019 mennessä. Ennen 23.9.2018 julkaistujen verkkosivustojen pitää olla saavutettavuusvaatimusten mukaisia 23.9.2020 mennessä. Etelä-Suomen aluehallintovirasto valvoo Suomessa saavutettavuuden toteutumista. OKM:n hallinnonalan virasto Celia tuottaa ohjeistusta saavutettavuudesta ja tietoa on saatavilla mm. osoitteessa saavutettavasti.fi. Valtioneuvostossa VNHY:n tietojärjestelmäyksikkö on vastuussa teknisestä saavutettavuudesta, mutta muun kuin teknisen saavutettavuuden organisointi on työn alla.

Saavutettavuuden edistämässä erittäin keskeisessä asemassa on ulkoinen ja sisäinen viestintä sekä koulutus (saavutettavuuden mukaan ottaminen kaikissa järjestelmäkoulutuksissa; ei erillistä saavutettavuuskoulutusta). Kaikki tiedon tuottamisen tahot ovat mukana tässä kokonaisuudessa. Suvi Metsärinta-Lehmusvaara (VM) huomautti, että Hankeikkunan kohdalla haasteena on sisällöntuottajien suuri määrä.

Liisa Hyvärinen (VNK) kysyi pdf:ien saavutettavuudesta. On huomioitava tahot, jotka eivät voi käyttää suurelle enemmistölle kelpaavaa tietoa. Pilkun mukaan pdf:n tilanne on varmistettava. VM:ssä valmistellussa hallituksen esityksessä ei ollut kuitenkaan mainittu viranomaisen introja, joten niiden kohdalla saavutettavuuden määräykset eivät ole yhtä tiukkoja kuin ulkoisilla internetsivuilla.

Jaana kysyi toisen toimijan tuottamasta asiakirja-aineistoista, olemmeko valtioneuvostossa vastuussa sen saavutettavuudesta ja ymmärrettävyydestä? Metatietoihin voimme vaikuttaa, mutta emme asiakirjojen sisältöön, josta ko. asiakirjan laatija vastaa itse.

Teknisten ongelmien vuoksi Pilkun esitystä ei saatu näkyviin eikä Hankeikkunan julkisen puolen hakutoiminnallisuuksia pystytty esittelemään.

3) Hankeikkunan jatkuva palvelu (Selja Luostarinen, VNK)

Puheenjohtaja kertoi lyhyesti Hankeikkunan jatkuvan palvelun ja kehittämisen tilanteesta. Jatkuva palvelun osalta kuukausittain on tehty pienimuotoisia päivityksiä Hankeikkunaan. VAHVA-Hankeikkuna-integraatiota on edistetty rajapintasuunnittelulla. Hallitusohjelman toimeenpanon seurantanäkymän suunnittelua on jatkettu yhteistyössä VNK:n strategiasihteeristön kanssa. Hankepäällikkö Päivi Nurminen on lopettanut eikä uutta hankepäällikköä olla näillä näkymin rekrytoimassa.

Oili Salminen (OM) tiedusteli voisiko ilmoitukset Hankeikkunan käyttöliittymän päivityksistä saada ministeriöiden yhdysryhmän jäsenille. Muistutettiin, että ne tarvittaisiin myös pääkäyttäjille. Sovittiin, että parannetaan viestintää näissä asioissa, ja jatkossa lähetetään sähköpostitse linkki Kampuksen ilmoitukseen Hankeikkunan versiopäivityksestä (tarvittaessa lisätiedoin) niin yhdyshenkilöryhmän jäsenille kuin THY:n pääkäyttäjille. Linkit Hankeikkunan viimeisimpiin versiopäivitysilmoituksiin Kampuksessa [kesäkuussa 2018](#) ja [syyskuussa 2018](#).

4) Hankkeiden henkilötietolistaus julkisessa palvelussa (Selja Luostarinen, VNK)

Käsiteltiin ehdotus henkilötietolistauksen näkymisen poistamisesta Hankeikkunan julkisesta palvelusta. Esitys ratkaisuehdotuksen kera löytyy tämän pöytäkirjan liitteenä 3.

Keskusteltiin Kristiinan aloitteesta erityisesti yhteyshenkilötiedon näkymisestä muiden henkilötietojen näkymisen poistamisen jälkeen. Mietittiin henkilön vaihtamista joksikin toiseksi, kirjaamon yhteystietojen laittamista henkilön tilalle jne. Toisaalta esitettiin näkemyksiä yhteyshenkilötiedon ennalleen ja näkyviin jättämisen puolesta, sillä ko. kenttä kertoo historiatiedon siitä, kuka on ollut yhteyshenkilö hankkeen aikana eikä sitä voi muuttaa hankkeen päätyttyä henkilöksi, joka ei ole ollut hankkeessa mukana (tarjottaisiin väärää tietoa ulospäin). Jos yhteyshenkilöä ei enää ko. ministeriöstä (tai muualta VN:n sisältä) löydy, niin kysymykset hankkeesta osoitetaan todennäköisesti ko. ministeriön kirjaamon sähköpostiosoitteeseen tai puhelinnumeroon, josta joko pystytään auttamaan asiakirjatiedon osalta tai sitten ohjataan sisällön osalta tiedustelu eteenpäin ministeriölle.

Yhdyshenkilöryhmä kannatti ratkaisuehdotusta: **hankkeen päätyttyä (virkahenkilön käyttöliittymässä hanke on muutettu Päättynyt-tilaan), henkilöt –osio poistuu näkyvistä verkosta.** Ambientian mukaan tämä muutos on myös helposti toteutettavissa. Yhteyshenkilötieto kuin myös asettamispäätös, josta hankkeeseen nimetyt henkilöt käyvät edelleen ilmi, jäävät edelleen näkyviin julkiseen palveluun.

5) Raportoinnin kehittäminen (Selja Luostarinen, VNK)

Käsiteltiin erillisessä powerpoint-esityksessä listatut Hankeikkunan raportoinnin kehittämistarpeet. **Yhdyshenkilöryhmän päätökset on lisätty esitykseen**, joka löytyy tämän pöytäkirjan liitteenä 4.

Mahdolliset muut raportoinnin kehittämisen toiveet ja palaute tulee lähettää mahdollisimman pian Pekka Kuittiselle (ja Selja Luostariselalle). Pekalle voi myös ilmoittautua, jos on kiinnostusta ja mahdollisuus osallistua raportoinnin kehittämiseen. Jos jokin Hankeikkunan kehittämisasia kaipaa ylemmän tahon päätöstä, niin viime kädessä päätöksen tekee VNK:n alivaltiosihteeri.

6) Kuulumiset ministeriöistä

Anja Ojanlatva (LVM) totesi, ettei LVM:n osalta ole mainittavaa.

Anna Siljamäki (MMM) kertoi toivottavan toiminnallisuutta, joka muistuttaisi vastuuhenkilöitä päättämään hankkeet, esim. Hankeikkuna lähittäisi muistutuksen ko. henkilöiden s-postiin. Lisäksi palautetta on annettu henkilöt-välilehden sekavuudesta, ja toivotaan sen tietojen tiivistämistä. Puheenjohtaja totesi molempien toiveiden löytyvän Hankeikkunan kehitysehdotuslistalta ja niitä ollaan edistämässä.

Oili kertoi OM:ssä annetun hyvää palautetta ja Hankeikkunaa on helppo käyttää. Etappien kanssa on ollut ongelmia: eivät ole näkyneet YJAssa. Lisäksi toivotaan asiakirjojen luokittelun parantamista. OM:ssä haluttaisiin viedä esivalmisteluasteella olevia hankkeita Hankeikkunaan ja rajata niiden näkyvyys vain ministeriön sisälle. Puheenjohtaja vastasi, että tätä ehdotusta oli käsitelty VNK:ssa ja todettu, ettei Hankeikkunaan lähdetä tekemään ministeriökohtaista räätälöintiä. Lähtökohta on avoimuus vähintään VN:n sisällä. Tällaisissa tarpeissa esivalmistelu tehdään asianhallinnan puolella.

Kristiina kertoi, että UM:ssä ollaan päivittämässä Hankeikkunaa koskevia linjauksia.

Raija Haapiainen (TEM) kertoi, että TEM:ssä Hankeikkunan läpikäyntiä on hankkeistettu. Useita vanhoja hankkeita on saatu päätettyä.

Hannu Antikainen (PLM) lähetti kuulumiset sähköpostitse 20.9.2018: *Hankeikkunan käyttö on kehittynyt PLM:ssä. Uusia hankkeita on viety*

järjestelmään. Pidämme asiaa esillä ei tilaisuuksissa osana VN:n digitaalisten hankkeiden kokonaisuutta.

7) Muut asiat

Seuraava kokous pidetään alustavasti marraskuussa. Puheenjohtaja lähettää kutsun.

8) Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 14.00.

Liitteet

Liite 1, Brander Mari-Kaisa, Hankeviestintä
Liite 2, Brandt Pilkkuniina, Hanketieto verkossa ja saavutettavuus
Liite 3, Hankeikkunaan tallennettujen henkilötietojen näkymisestä julkisella verkkosivulla
Liite 4, Hankeikkunan raportoinnin kehittäminen - yhdyshenkilöryhmän päätökset

Jakelu

Yhdyshenkilöryhmän jäsenet ja varajäsenet
Brander Mari-Kaisa, Brandt Pilkkuniina ja Pekkala Pekka